

OVNI 2016

Arxius de l'Observatori

VÍDEOS_CONFERÈNCIES_DEBATS

Del 2 al 6 de març

entrada lliure

La frontera com a centre.

[MIGRA I COLONIALITAT] Zones de ser i de no ser.

IMATGE: EDWARD CURTIS

www.desorg.org

CCCB Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

C/ Montalegre, 5, Barcelona

Arxius de l'Observatori - OVNI 2016

La frontera com a centre. Zones de ser i de no ser.

[migra i colonialitat]

La frontera tendeix a expandir-se: explota en subcontractes en tercers països i implosiona en fronteres interiors, en dispositius de control, en detencions i desaparicions...; és a dir, tendeix a ocupar la totalitat del sistema i a esdevenir-ne centre.

A l'ombra de la frontera com a sistema - allà on el control es troba fora de control, es crea el prototip d'una societat totalitària. Respecte al tema de la migració existeixen una sèrie d'oblits decisius, que no només en dificulten una reflexió en profunditat sinó que n'alimenten visions excloents. El primer dels quals és l'oblit colonial - l'estreta connexió entre la migració, la colonialitat i la seva mutació global. El segon prové de limitar qualsevol reflexió sobre la migració a l'aspecte polític, policial, econòmic, demogràfic i humanitari... però rares vegades en termes de coneixement i saviesa; dels quals n'estem veritablement necessitats. Un tercer oblit consisteix en aplicar a les persones l'etiqueta "immigrant", construint el seu imaginari corresponent, i tancant-les dins...sense re(cor)dar que en realitat tot i totes migrem entre territoris, espais, temps i coneixement.

VÍDEOS _ CONFERÈNCIES _ DEBATS _ TROBADES OBERTES

DIMECRES 2 DE MARÇ

18h. Hall- Auditori CCCB. Projectió:

Sahara Chronicle, Ursula Biemann, Suïssa, 2007, 50min. V.O.S.E.

Una col·lecció de vídeos curts que explora en el post-colonialisme i documenta l'actual èxode subsaharià cap a Europa, on s'analitza la política de mobilitat i contenció que existeix en la geopolítica global actual. S'examinen les modalitats i la logística del sistema de migració en el Sàhara.

El material d'aquesta obra ha estat recollit durant tres visites sobre el terreny a les portes principals de la xarxa migratòria trans-Sahariana al Marroc, Níger i Mauritània. Dins de la interconnexió i la geografia àmplia de la zona, Sahara Chronicle reflecteix aquesta xarxa migratòria. Inclou documents sobre Agadèz, al Níger, capital dels tuaregs i porta de la zona sahariana per a les principals rutes de migració que arriben d'Àfrica occidental; Nouadhibou, el port del nord de Mauritània situat a la frontera del Front Polisario / Sàhara de l'oest, des d'on els migrants van en vaixells cap a les illes Canàries; Oujda, a la frontera algeriana, per on els migrants del desert entren al Marroc; i Laayoune, al Sàhara occidental, punt de sortida dels vaixells que van a Espanya.

Sahara Chronicle no intenta construir una narrativa homogènia o contemporània d'un fenomen que té arrels en l'Àfrica colonial, la que és diversa i fràgil en la seva actual organització social i experiència humana. En aquest treball no s'utilitza una veu autoritària o un altre dispositiu narratiu per fer la connexió, més aviat és l'espectador qui en produeix el significat, que ha d'extreure dels intersticis entre els vídeos, és a dir de les línies de connexió entre els punts on la intensitat migratòria és major, que és l'estirament més invisible per a l'ull. En dispersar el punt de vista, es reconeix al mateix temps el procés múltiple i cooperatiu del coneixement produït en el camí.

19h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

La frontera com a centre. Zones de ser i de no ser.

Vídeo assaig compilatori, 2014, 75min. V.O.S.E.

En el capitalisme global, el desplaçament dels cossos a través de les fronteres respon a un dualisme asimètric. Un costat de la frontera actua com a mur de contenció, una fulla que talla territoris, cossos i gèneres. Amb una voluntat no tant d'impedir l'accés a les zones centrals del capital, com d'administrar la legalitat d'aquest pas i així bifurcar el flux migratori en ser i no ser. L'altre costat de la frontera adopta una interface elàstica que s'expandeix sense fi en l'espai de «l'altre», preservant la impermeabilitat de coneixements i identitats.

La frontera ha deixat de ser un espai perifèric per esdevenir central. La seva implosió es manifesta en tot un seguit d'institucions, dispositius de seguretat i agències paral·leles que poblen les nostres ciutats, configurant una frontera interior en expansió. La lògica de la frontera es propaga a la totalitat de les estructures del poder polític i cognitiu. En aquest sentit podem parlar de les fronteres com a laboratoris d'un nou sistema totalitari. El que abans eren proclames pròpies de grups sectaris obertament racistes, ara passen a formar part del discurs governamental i mediàtic.

El colonialisme també és un estat de l'ànima, basat en l'alteritat en permanent oposició. Sempre un "altre" a criticar, ocupar, conquerir... mai la contemplació amorosa, el diàleg de transformació per ser, ...ser sense frontera.

20.15h. Hall CCCB. Intervenció col·lectiva:

Zones de ser i de no ser a Barcelona, Mohammad Alsharqawi, Àurea Martín, Natali Jesus.

Una ciutat-refugi que decideix prioritzar la persecució a immigrants que sobreviuen amb ocupacions informals. El CIE, una zona del no-ser per excel·lència, tancat per obres i pendent de reobertura. Migrant bo, migrant dolent. Benvinguts (només) refugiats? Aviat es visibilitzaran les línies de poder transversals a Barcelona.

21.45h. Hall CCCB. Intervenció:

Occident: fortalesa mediàtica, Zemos98. Pedro Jiménez i Lucas Tello.

En els darrers anys, l'EuropaFortalesa ha endurit els seus dispositius de control en un intent desesperat per contenir el fracàs del projecte de la Modernitat; a "Occident: fortalesa mediàtica" volem pensar, a la llum dels últims esdeveniments, la funció productiva i reproductora dels seus òrgans propagandístics: els mitjans de comunicació. En la seva cerimònia totalitzadora, ens escandalitzem davant la detenció de bombers a l'illa de Lesbos mentre s'esvaeixen els cossos de nens a les platges al ritme de "m'agrada", bàners i anuncis de tornem en 6 minuts. Com imaginar nous relats si només poden fundar-se des de l'exterior de la fortalesa? Com, en definitiva, constituir noves epistemologies?

Pedro Jiménez i Lucas Tello són companys dins el col·lectiu Zemos98.

ZEMOS98 creu en la cultura com a element per a la transformació social; en l'educació com a allò que pot succeir en qualsevol moment i en qualsevol lloc; les migracions com a tecnologia d'intercanvi de coneixement; la remezcla com a eina per deconstruir els missatges dominants; la mediació com a eina pedagògica i en l'alfabetització mediàtica i digital.

<http://www.zemos98.org/>

DIJOUS 3 DE MARÇ

11h. Aula 1 CCCB.

Trobada oberta amb Pedro Jiménez i Lucas Tello (Zemos98).

Trobada informal i de petit format per a poder continuar la deriva de la xerrada del dia anterior, aprofundir en alguns aspectes o obrir-ne de nous.

[Aforament limitat]

18h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

Los Muros de Europa, Fotomovimiento, amb la col·laboració de Jumpingt films, Espanya, 2015, 25min. V.O.S.E.

Cròniques del pas de refugiats per Hongria, Croàcia i Sèrbia. Setembre de 2015.

www.fotomovimiento.org

Neither Here nor There, José Colón, Guillem Valle, Joan Roig, Espanya, 2015, 11min. V.O.S.E.

En un intent d'aconseguir una vida millor, centenars de nens marroquins es colen a Melilla, un petit enclavament espanyol al nord del Marroc. Aquest projecte documenta la vida d'un grup de menors atrapats en aquesta porció espanyola d'Àfrica, que enlluernats per un fals sentit de prosperitat, intenten saltar

diàriament dins d' un dels molts vaixells que els portaran a la península i, amb sort, a aconseguir el seu somni europeu.

www.josecolon.net

www.cromagnontv.com

Lettre à la République, Kerry James, 5min. V.O.S.E.

Carta a la República, a tots aquells racistes de tolerància hipòcrita que han construït la seva nació sobre sang, i ara presumeixen de moralistes.

Saquejadors de riqueses, assassins d'africans, colonitzadors, torturadors d'algerians, aquest passat colonial és el vostre; vosaltres vàreu triar vincular la vostra història a la nostra.

Ara ho heu d'assumir.

L'olor de la sang us persegueix encara que us perfumeu.

Nosaltres, els moros i els negres, no hi som per casualitat; tota arribada té la seva partida.

Vàreu voler immigració

i gràcies a ella us vàreu inflar fins la indigestió. (...)

19h. Hall CCCB. Intervenció:

Sistema de control migratori, blanquitud i eurocentrisme, Daniela Ortiz.

El debat en relació als processos migratoris, així com els estudis i les notícies que s'hi refereixen, se centren gairebé tots en comptabilitzar, analitzar, descriure i qüestionar la població migrant de manera exhaustiva. El focus de les càmeres, els titulars de la premsa i els debats polítics, presenten la població migrant com un problema que cal solucionar mitjançant la integració, la persecució o l'expulsió forçada, tot normalitzant, en fer-ho així, la violència del sistema de control migratori. La xerrada proposa explorar la situació actual des d'una altra perspectiva, mitjançant l'anàlisi dels sistemes legals creats pels governs europeus per a la regularització de la violència contra la població migrant, l'exaltació i constant reivindicació de símbols i narratives pro-colonials amb la finalitat de mantenir estructures racialitzades, així com la col·laboració de la indústria europea dels drets humans i la caritat en l'estructura de la violència sistemàtica.

Daniela Ortiz viu i treballa a Barcelona.

El seu treball pretén generar espais de tensió on els conceptes de nacionalitat, racialització, classe social i gènere siguin explorats per entendre de manera crítica les estructures de la inclusió i l'exclusió en la societat.

<http://daniela-ortiz.com/>

20.30h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

Tarajal: Desmuntant la impunitat a la frontera sud, Xavier Artigas i Xapo Ortega, Metromuster i Observatori DESC, 2016, Espanya, 85min. V.O.

Tarajal: desmuntant la impunitat a la frontera sud és un treball de recerca realitzat per la productora Metromuster, responsable també del documental Ciutat Morta, per encàrrec de l'Observatori DESC, amb qui ha col·laborat estretament en les tasques de recerca. El documental mostra el testimoniatge d'experts en el fenomen migratori, periodistes, juristes, portaveus policials, activistes i declaracions dels responsables del Ministeri de l'Interior, que es contraposen per construir un relat que evidencia les contradiccions i, sobretot, la sospita que no es tracta d'un simple cas de negligència policial, sinó que respon a una estratègia planificada en l'aplicació de les polítiques de control migratori.

<http://metromuster.cat/>

21.45h. Hall CCCB. Presentació Col·lectius:

Què hi ha darrere de les mantes? Murs invisibles a Barcelona,

Lamine Sarr [portaveu del Sindicat Popular de Venedors Ambulants] i Jezabel Goudinoff [membre de Tras la manta].

El Sindicat Popular de Venedors Ambulants busca construir un cos polític capaç de recollir les demandes i necessitats del col·lectiu davant la persecució, la discriminació i el racisme. La situació que viuen els venedors diàriament necessita donar una resposta ràpida i organitzada, i comunicar-se amb les forces polítiques i mitjans de comunicació en primera persona, amb veu pròpia.

sindicatomantero@gmail.com

Tras la Manta és una xarxa de veïns, venedors ambulants, activistes i persones compromeses amb els drets humans, constituïda contra la criminalització i la violència racista i classista que s'exerceix envers els venedors ambulants a Barcelona.

<https://traslamanta.wordpress.cm/>

DIVENDRES 4 DE MARÇ

11h. Aula 1 CCCB.

Trobada oberta amb Daniela Ortiz.

Trobada informal i de petit format per a poder continuar la deriva de la xerrada del dia anterior, aprofundir en alguns aspectes o obrir-ne de nous.

[Aforament limitat]

18h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

Iskay Yachay: Los dos saberes, Maja Tillmann, Rodrigo Otero, Perú, 2005, 30min.V.O.S.E.

Porta les veus i les ments dels camperols d'El Cuzco, Perú. Ens expliquen quina escola volen per als seus fills, quin tipus d'educació és la que fa falta per a què floreixi la vida i es transmeti la força dels temps d'abans. Al llarg dels darrers anys, la institució Ceprosi de Cuzco ha estat treballant amb grups de mestres i pares de família per establir una nova reflexió al voltant del tema de l'educació i la diversitat cultural. Els esforços que fan per entendre de quina manera els nens poden aprendre dels dos mons (occidental i andí), els duu a conclusions sorprenents, que val la pena escoltar i considerar.

Nawpa [0.1], Xavier Hurtado, Equador, 2005, 10min. V.O.

El moviment indígena de l'Equador, compta amb una de les tradicions de resistència més llargues i intenses de la Llatinoamèrica moderna. César Pilataxi, un quítxua de la zona andina, explica les bases de l'enfrontament de la seva comunitat amb els interessos occidentals.

Le Naufrage Negro-Liberal, Bakary Sanon, Burkina Faso, 2006, 9min. V.O.S.E.

Els poders establerts, que veuen en qualsevol forma d'idea original un possible germen de disturbis i subversió, en general no fan res per afavorir el debat d'idees i el necessari retorn als nostres propis valors per pensar un desenvolupament més humà.

19h. Hall CCCB. Intervenció:

Les múltiples dimensions colonials d'Europa. Boaventura de Sousa Santos.

A partir de les epistemologies del Sud, de Sousa analitza sis formes de colonialisme a Europa i altres tantes vies de descolonització.

Boaventura de Sousa Santos és Professor Catedràtic de la Facultat d'Economia de la Universitat de Coïmbra (Portugal) i Distinguished Legal Scholar de la Facultat de Dret de la Universitat de Wisconsin-Madison (EUA).

<http://www.boaventuradesousasantos.pt/>

20.30h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

Slave-Trade, 6min.

Gràfica del tràfic d'esclaus.

Port Trade Portrait, David Batlle, Espanya, 2014, 36min. V.O.

Un retrat del "Port Vell", l'antic port de mercaderies de Barcelona, actualment transformat en espai d'oci turístic. En els mateixos molls des d'on partiren els vaixells negrers que van enriquir la burgesia de la ciutat, avui s'hi passegen turistes al costat d'africans que intenten tirar endavant sota la pressió de persecucions i detencions. Amb la participació de Lola López i Kheraba Drame.

¿Qué son los CIE?, Jordi Homs, Àngel García, Espanya, 2016, 5mim. V.O

"L'únic delictes dels detinguts en els CIE és passar una frontera o una altra, ser pobres i negres, punt. Us recordo que aquestes persones són els néts dels esclaus que eren caçats *com animals i carregat en vaixells..." Lamine Sarr.

"La realitat dels CIE ningú no la veu, és una realitat oculta". Aziz Faye.

www.lemure.cat

21.15h. Hall CCCB. Presentació:

De la teoria a la pràctica decolonial als carrers del Raval. Espai de l'immigrant

L'espai de l'immigrant és un espai autogestionat format per i per a migrants. És un espai de trobada, reflexió i acció. Partint dels sabers "migrants" i exposant els propis cossos racialitzats, l'espai busca generar noves formes de resistència, apoderament i reivindicació de les persones migrants com a subjectes polítics.

<https://espaciodelinmigrante.wordpress.com/>

DISSABTE 5 DE MARÇ

11h. Aula 1 CCCB.

Trobada oberta amb Boaventura de Sousa Santos.

Trobada informal i de petit format per a poder continuar la deriva de la xerrada del dia anterior, profundir ealguns aspectes o obrir-ne de nous.

[Aforament limitat]

17h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

Le problème algérien et l'économie française, Jean Pierre Gambarotta, 5min.V.O.S.E.

Reportatge governamental francès que exposa les raons per les quals era impossible acceptar la independència d'Algèria.

Octobre à Paris, Jacques Panijel, 1962, França, 70min.V.O.S.E.

17 d'octubre de 1961. La Guerra a Algèria està en curs. A París, els algerians surten al carrer per protestar contra el toc de queda. Els manifestants són perseguits i una manifestació pacífica acaba en un bany de sang. Quan s'anava a projectar la pel·lícula a Cannes, la sala va ser evacuada per la policia a l'últim minut i les còpies segrestades. Mig segle després, aquesta obra es va projectar a l'octubre de 2011 per primera vegada a París.

<http://www.lesfilmsdelatalante.fr/>

18.15h. Hall CCCB. Intervenció:

Integració o alliberament?, Houria Bouteldja [indigènes de la république].

Reflexió sobre el miratge i el punt mort de la integració en el marc d'un estat nació imperialista. Reflexió per a una alternativa decolonial en la modernitat occidental.

Houria Bouteldja és membre fundacional del partit dels Indígenes de la República que és el primer partit decolonial de França. Ha escrit nombrosos articles d'estratègia política, així com sobre temàtiques diverses com ara el feminisme decolonial, l'interseccionalisme o el racisme estructural.

<http://indigenes-republique.fr/>

19.45h. Hall - Auditori CCCB. Projectió:

Concerning Violence, Göran Hugo Olsson, 2014, Suècia, 85min. V.O.S.E.

Concerning Violence és un documental compost d'imatges d'arxiu dels moments més arriscats en la lluita per a l'alliberament del Tercer Món i, alhora, una anàlisi dels mecanismes de descolonització a través de fragments d'Els condemnats de la terra de Frantz Fanon. L'emblemàtic llibre de Fanon, escrit fa més de 50 anys, segueix sent un referent per entendre el neocolonialisme existent avui dia i la violència i les reaccions que genera.

<http://desorg.org/titols/concerning-violence/>

21.15h. Hall CCCB. Taula rodona:

Boaventura de Sousa Santos, Houria Bouteldja, Daniela Ortiz, Abu Ali.

Tots estem en perill (*)

- "Costa d'entendre que la societat suposadament civilitzada, a la qual has fugit per refugiar-t'hi, sigui tan brutal". -

"Et diuen: fes-te civilitzat. Però quan et fas civilitzat t'adones que és el pitjor que t'han pogut ensenyar. Saps que és per a fer-se civilitzat?: Tenir diners, anar de compres, gastar diners i tenir sempre al cap i a la teva mentalitat: vull més, més, més... Consumir" -

-la persistència de l'eurocentrisme en la dissidència europea.

(*) títol de l'última entrevista a Pier Paolo Pasolini

DIUMENGE 6 DE MARÇ

11h. Aula 1 CCCB.

Trobada oberta amb Houria Bouteldja [indigènes de la république].

Trobada informal i de petit format per a poder continuar la deriva de la xerrada del dia anterior, aprofundir en alguns aspectes o obrir-ne de nous.

[Aforament limitat]

17h. Hall - Auditori CCB. Projectió:

La France est notre patrie, Rithy Panh, 2014, Cambodja, França, 75min. V.O.S.E.

La història d'una trobada fallida entre dues cultures amb diferents sensibilitats i imaginaris. Que va portar a una colonització marcada per la brutalitat, malgrat el fet que les guerres, el caos i la destrucció es podien haver evitat. A partir d'imatges d'arxiu, la pel·lícula reverbera a través del temps i l'espai: "França és la nostra pàtria".

<http://www.cdpproductions.fr/>

18.15h. Hall CCCB. Intervenció:

La colonització perfumada. L'experiència amorosa de Shaij Ahmadu Bamba (1853-1927).

Serigne Assane Fall, Ababacar Thiakh, Jo Expósito.

En plena expansió colonial francesa per l'occident africà, Shaij Ahmadu Bamba (re)crea un model teòric i pràctic de submissió a allò que és Real, que suposa una efectiva alternativa a l'estructura de poder, limitada i limitant de l'invasor colonial.

El model o via iniciada pel Shaij, la Muridiya, està basat en la premissa islàmica en la qual conèixer és un acte d'amor envers cadascuna de les coses creades i les seves relacions: és per això que l'òrgan del coneixement és el cor i no el cervell.

Els ressons de l'experiència amorosa de Bamba ara migren de la mà dels murids, els seus seguidors que, arribats de terres africanes, ara conviuen amb nosaltres, perfumant l'espai, obrint-nos i activant-nos el Record, convidant-nos a transitar aquest camí de presències cap a l'Únic.

Així, migrar és tornar a un mateix.

Serigne Assane Fall és nét de Mami Cheikh Ibrahima Fall, que va ser deixeble de Bamba. En l'actualitat és el portaveu de la família dels Bay Fall al mateix temps que secretari del Khalif dels Bay Fall, Serigne Cheikh Djemb Fall. Ha escrit el llibre "Fier d'être Bay Fall" en què explica la filosofia del seu avi i la seva relació amb Bamba.

Ababacar Thiakh, és historiador i investigador en temes d'immigració, al mateix temps està realitzant un treball social amb diverses associacions de Catalunya.

Jo Expósito és fotògraf i editor gràfic.

Cerimònia de Dhikr [Record]

A continuació la comunitat Baye Fall ens convidarà a assistir i participar en una cerimònia de Dhikr. El Record o Remembrança de Allah (Dhikr o Zikr) és el treball central de les escoles sufís. Segons el diccionari de la Reial Acadèmia de la Llengua Espanyola, Recordar ve del llatí *recordari, i en alguns llocs significa despertar, deixar de dormir i tornar a passar pel cor, portar a la memòria alguna cosa i tenir present algú.